

Aperite Portas Redemptori

**II. János Pál pápa
a Megváltás 1950. évfordulója alkalmából
rendkívüli szentévet hirdető
apostoli bullája**

**Szent István Társulat 1983.
Fordította: Dr Diós István
ISBN 963 360 239 4**

II. JÁNOS PÁL PÜSPÖK ISTEN SZOLGÁINAK SZOLGÁJA MINDEN KRISZTUSHIVŐNEK, AKIHEZ LEVELE ELJUT, ÜDVÖZLETÉT ÉS APOSTOLI ÁLDÁSÁT KÜLDI!

1. "Tárjátok ki a kapukat a Megváltó előtt!" - ezekkel a szavakkal fordulunk az egész Egyházhoz, amikor előre tekintünk a megváltás emlékezetét ünneplő jubileumi esztendőre és megismételjük a felhívást, amelyet akkor bocsátottunk ki, amikor Szent Péter katedrájára emeltettünk. Attól a naptól fogva szívünk és lelkünk leginkább a megváltó Krisztusra és az Ő húsvéti misztériumára figyel, ami nem más, mint az isteni Kinyilatkoztatás csúcsa és Isten irgalmának legnagyobb műve az egész emberi történelemben.[1]

Valójában ugyanis az az egyetemes szolgálat, amely Róma Püspökének sajátja, a megváltás eseményéből ered -- az pedig Krisztus halálából és feltámadásából tevődik össze -- és a Megváltó akaratából ugyanennek a megváltásnak a szolgálatában áll;[2] amely megváltás az egész üdvrendben a legelső helyet foglalja el.[3]

2. Ámbar minden liturgikus esztendő Megváltónk misztériumainak ünneplése, mégis a Krisztus üdvözítő halálára való jubileumi emlékezés arra sürget, hogy jobban vegyünk részt ebben az ünneplésben. Már boldogemlékű elődünk, XI. Pius pápa alkalmasnak látta 1933-ban, hogy a megváltás ezerkilencszázéves évfordulójára rendkívüli szentévet hirdessen, anélkül hogy ezzel kronológiailag meg akarta volna határozni az Úr megfeszítésének történeti dátumát.[4]

Mivel a mostani, 1983. esztendő ennek az egyedülálló eseménynek ezerkilencszázötven éves évfordulója, elhatároztuk -- miként a Bátorok Kollégiuma előtt 1982. november 24-én kinyilvánítottuk --, hogy egy egész esztendőt szenteltünk a megváltás különleges emlékezetének, hogy minél jobban át tudja hatni az egész Egyház lelkületét és cselekedeteit.

Ez a jubileum a folyó év március huszonötödikén, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén veszi kezdetét. Azon a napon, amely emlékezetünkbe idézi az isteni gondviselés által meghatározott percet, amikor az Örök Ige a Szentlélektől és Szűz Máriából emberré lett, részese lett testi valóságunknak, hogy a halál által rombolja le azt, aki uralta a halál birodalmát, azaz az Ördögöt és megszabadítsa azokat, akiket egész életükben rabszolgasorban tartott a halálfélelem.[5] E jubileumi esztendő 1984. április 22-én, Húsvét vasárnapján, a feltámadás ünnepén, a megváltó Krisztus áldozata által szerzett örömnappal ér majd véget. Az Egyház ebből az áldozatból mindig "csodálatosan táplálkozik és újjászületik".[6]

Legyen tehát ez az *esztendő valóban Szentév*, legyen a kegyelem és az üdvösség időszaka azáltal, hogy a megváltás kegyelmének befogadása jobban megszentel minden embert, azaz lélekben megújul Isten egész népe, kiknek feje Krisztus, "aki átadott a bűneinkért és feltámasztott a megigazulásunkért".[7]

3. Az Egyház a megváltásban elmerülve él, ez éltető közege. Krisztus az Atya öléből szállt ebbe a világba, hogy megváltson minket. Hogy minket megváltson, feláldozta magát a kereszten, a legnagyobb szeretettel ölelvén magához az emberi nemet: Egyházának hagyta Testét és Vérért "az ő emlékezetére",[8] s fölruházta a bűnbocsátás hatalmával és a kiengesztelődés szolgáivá tette.[9] Annak az isteni elhatározásnak megfelelően, amely az

Egyházat mint Krisztus Testét "az üdvösség egyetemes jelévé" teszi,[10] Isten evangéliumának hirdetése és a szentségek közlik az emberrel a megváltást.

A keresztség, a Krisztusban való újjászületés szentsége által a hívők eleven kapcsolatba kerülnek azzal a folyamattal, amely az Üdvözítő megnyitott szívéből árad.

A *bérmálás* szorosabban köti a hívőket az Egyházzal és erőt áraszt beléjük, hogy tanúságot tudjanak tenni Krisztusról, s valóban tudják szeretni Istent és a testvéreiket.

Különösen az *Eucharisztia* jeleníti meg a megváltás egész művét, amely az esztendőben az isteni misztériumok ünneplése során folytatódik. Az Eucharisziában maga a szentségi színek alatt jelenlévő Megváltó adja önmagát a hívőknek és "szüntelenül serkenti őket arra a szeretetre, amely erősebb mint a halál,"[11] ugyanakkor magához vonja és egymáshoz köti őket a szeretet kötelékével. Így módon az Eucharisztia az Egyházat építi, hiszen Isten népe egységének jele és létrehozója. Ezért az egész keresztény életnek forrása és beteljesedése ("fons et culmen").[12]

A bűnbánat szentsége, miként erről alább bővebben lesz szó, megtisztítja a hívőket.

A *papság szentsége* a kiválasztottakat Krisztushoz, az örök Főpaphoz teszi hasonlóvá és hatalmat ad nekik arra, hogy Krisztus nevében táplálják az Egyházat az Igével és a kegyelemmel, főként az Eucharisztia ünneplésében.

A *házasságban* "az igazi házastársi szeretet felvétetik az isteni szeretetbe, és Krisztus megváltó ereje, valamint az Egyház üdvöt adó tevékenysége irányítja és gazdagítja ezt a szeretetet.[13]

Végül a *betegek kenete*, miközben a Megváltó szenvedésével kapcsolja össze a szenvedő híveket, megtisztítja őket a megváltás testünket is magában foglaló teljességének várásában, és felkészít arra, hogy beléphessenek a Szentháromság egy Istennel való boldog életbe.

A szentségeken kívül a keresztény élet egyéb mozzanatai, különösen a *szentelmények és a népi jámborság* öszinte megnyilvánulásai is segítik a híveket, hogy szüntelenül új és megújító kapcsolatba kerüljenek Istennel, hiszen hatékonyságukat ezek is abból a gazdag kincstárból merítik, amely a megváltó Krisztus Keresztjéből és feltámadásából született.

Ha tehát az Egyház minden cselekedetét a Megváltó Krisztus átformáló ereje hatja át, és az Egyház szüntelenül az üdvösség forrásaiból merít,[14] nyilvánvaló, hogy a megváltás jubileumi éve nem lehet más, miként a Bíborosok Kollégiuma előtt az elmúlt év december 23-án elmondtuk, mint "egy rendkívüli módon megünnepelt rendes esztendő, amennyiben a megváltás kegyelmének birtoklása -- amely kegyelemből az Egyházban és az Egyház szolgálatai által rendes körülmények között is élünk -- az ünneplés különleges volta miatt rendkívülivé válik".[15] Így tehát az Egyház élete és cselekedetei ebben az évben "jubileumi" jelleget öltenek: a megváltás emlékezetének szentelt esztendőnek az egész Egyház életében éreztetnie kell a hatását, hogy a keresztények az Egyházzal való találkozásaikban teljes egészében felfedezhessék azt a kegyelmi gazdagságot, amelyet az Egyház a keresztségtől kezdve nyújt nekik. És érezzék meg, hogy Krisztus szeretete sürgeti őket, "megfontolván, hogy ha egy mindenkiért meghalt, akkor mindenki meghalt, hogy azok is, akik élnek, ne maguknak éljenek, hanem Neki, aki értük meghalt és feltámadott".[16] Ha pedig az Egyház -- mivel Isten sokféle kegyelmének osztogatója -- különleges jelentőséget tulajdonít ennek az

évnek, az üdvösség isteni terve azokon a különleges módokon fog valóra válni, amelyek ezt a jubileumi esztendőt megkülönböztetik a többi évektől.

Ebből következik, hogy a szentévben a lelkipásztori jelleg fog uralkodni. Nem azért, hogy a lelkek által már eléggé ismert külső cselekmények ismétlődjenek, hanem hogy az emberek ismét felfedezzék az Egyház kegyelmi kincseit és gyakorlatban is éljenek a szentségekkel, mert általuk árad Isten Krisztusban lévő kegyelme mind az egyes emberek, mind a közösségek felé. Ezáltal nyilvánul majd meg ennek az esztendőnek titkos jelentése és rejtett szépsége, amely időt az Úr megad nekünk, hogy Őt ünnepeljük.

Egyébként ennek a rendkívüli időszaknak minden Krisztus-hívót arra kell sarkallnia, hogy jobban töltsék be hivatásukat, amely meghívás arra szól, hogy a Fiúban engesztelődjenek ki az Atyával. De ezt a célt csak akkor lehet elérni, ha e kiengesztelődésből megszületik a felelősségérzet, hogy egyeseknek és mindenkinek a kiengesztelődés szolgálatában kell élnie: nem csupán a Krisztus tanítványai, hanem a minden ember és a népek közötti békesség szolgálatában.

Akik igazán keresztények, azok hitéből és életéből ki kell virágoznia a szeretetnek, amely cselekszi az igazságot és előmozdítja az igazságot.

4. A megváltás emlékezetére szánt rendkívüli jubileumi esztendőnek elsődleges feladata, hogy az Egyház minden gyermekét rádöbbsentse: "Kiváltságos helyzetüket nem a saját érdemeiknek, hanem Krisztus különleges kegyelmének köszönhetik, s ha nem válaszolnak gondolatlanul, szóval és cselekedettel e kegyelemre, nem csak üdvözülni nem fognak, hanem súlyosabb ítélet vár rájuk".[17] Így tehát minden Krisztus-hívónek leginkább azt a kötelezettséget kell átértenie, hogy bűnbánatot kell tartanunk és meg kell újulnunk, mert ez a záródó Egyház állapota, amely "egyszerre szent és megtisztítandó, s szünet nélkül rászorul a bűnbánatra és a megújulásra,"[18] és követi Krisztusnak azt a felszólítását, amelyet nyilvános működése kezdetén a sokasághoz intézett: "Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az Evangéliumnak!"[19]

Ennek a különleges kötelezettségnek szemmel tartásával jelentjük ki, hogy a most következő rendkívüli jubileumi esztendő ugyanolyan lesz, mint az 1975-i szentév, amelynek elsődleges célját boldogemlékű elődünk, VI. Pál pápa a Krisztusban való megújulásban és az Istennel való kiengesztelődésben határozta meg.[20] Lehetetlen ugyanis a lelki megújulás, ha nem bűnbánatból és megtérésből fakad: akár a bűnbánatnak és megtérésnek a hívő emberben állandóan meglévő érzületéből és erénygyakorlatából, amellyel eleget tesz az Apostol figyelmeztetésének: "engesztelődjete ki Istennel!";[21] akár abból, hogy a bűnbánat szentségében kéri a bocsánatot Istentől. Az Egyházhhoz tartozás ugyanis állapotyszerűen megköveteli a katolikus embertől, hogy semmit el ne mulasszon azokból a dolgokból amelyek segítik a kegyelemben való kitartásban és abban, hogy minden erejével törekedjék elkerülni a bűnt azért, hogy Krisztus Testét és Vérének bármikor magához vehesse, és így a saját megszentelődése és kötelelességteljesítése által napról napra őszintébben szolgáljon Istennek és javára legyen az egész Egyháznak.

5. Éppen ezért a megváltó Krisztusban és az ő Egyházában való hitnek elsődleges hatása és követelménye a bűntől való szabadság, hiszen azért szabadított meg minket Krisztus,[22] hogy szabadok legyünk és azért ajándékozta nekünk a Testét, hogy szentségi módon részesüljünk belőle és felépítsük Egyházának testét.

E szabadság szolgálatára alapította az Úr Jézus egyházában a bűnbánat szentségét, amely mindazokat, akik a keresztség után bünt követtek el, kiengeszteli a bűnnel megbántott Istennel és a bűnnel megsebzett Egyházzal.[23]

A megtérésre szólító általános meghívásnak[24] elsődlegesen ez a célja. Mivel az emberek kivétel nélkül bűnösök, rászorulnak a léleknek és az életnek arra a megváltozására, amelyet a Szentírás megtérésnek, *metanoiának* nevez. A megtérésre irányuló szándékot a lélekben Isten Igéje ébreszti és táplálja, amely Ige nyilvánvalóvá teszi Isten irgalmasságát.[25] E szándék aztán leginkább a bűnbánat szentségében teljesedik be, s a szeretet és a felebarát sokféle szolgálatában mutatkozik meg.

Ahhoz, hogy az üdvrend általános törvényei értelmében a kegyelem állapota helyreálljon a lélekben, nem elegendő, hogy valaki bensőleg elismeri bűnét; de még a külső elégtétel sem elegendő hozzá. Nem elegendő, mert a megváltó Krisztus, amikor Egyházat alapított és az Egyházat az üdvösség egyetemes jelévé tette, úgy határozott, hogy kinek-kinek üdvössége az Egyházon belül és az Egyház szolgálata által valósuljon meg.[26] Ezért használja fel Isten az Egyházat eszközül akkor is, amikor az üdvösség kezdetét, a hitet adja meg az embernek.[27] Kétségtelen: Isten útjai kifürkészhetetlenek és az Istennel való találkozás a személyes lelkiismeret titka marad. Mindazonáltal az "út, amelyet Krisztus nyitott meg számunkra, az Egyházon át vezet, mert az Egyház a szentség (vagy legalább a szentségre irányuló vágy) révén helyreállítja a kapcsolatot a bűnös és a Megváltó között. Az életközösség helyreállítását a szentségi feloldozás ki is nyilvánítja. E feloldozásban szolgálja által maga Krisztus bocsát meg, mégpedig úgy, hogy az embert a maga egyedi személyiségében szólítja meg, neki adja megbocsátását, és fellobbantja benne a hívő meggyőződést, amelytől minden további függ: "Isten Fiának hitében élek, aki szeretett engem és odaadta értem önmagát".[28]

6. Továbbá minden tapasztalat, amit az ember Isten irgalmas szeretetéről szerez, és minden válasz, amit a maga bűnbánó szeretetével adhat, mindig egyházi esemény. A szentség sajátos erejéhez ezen felül -- jelezvén a részesedést az egyetlen Üdvözítő, Jézus Krisztus végtelen elégtételt adó Vérében -- hozzájárulnak mindazok érdemei és engesztelése, akik Jézus Krisztusban megszentelődtek és hűségesen válaszolnak Isten hívására, aki életszentségre hívja őket;[29] följánlják örömeiket és imádságaikat, szenvedéseiket és lemondásaikat olyan hittestvéreik javára, akik náluk jobban rászorulnak a bocsánatra, sőt felajánlják mindenüket Krisztus egész testéért, ami nem más, mint az Egyház.[30] Éppen ezért a szentgyónás a szentek közösségében -- akik különböző módokon segítenek abban, hogy az emberek eltaláljanak Krisztushoz[31] -- a megváltás misztériumába és annak az Egyházban történő megvalósulásába vetett hit cselekedete. A bűnbánat szentségének kiszolgáltatása és vétele ugyanis mindig az Egyház cselekedete, amellyel kifejezi hitét és hálóját azért a szabadságért, amellyel Krisztus szabadított meg minket, és ugyanakkor felajánlja az ember életét lelki áldozatul Isten dicsőségének dicséretére, s mindezzel sieteti az ember Krisztushoz vezető lépseit.

A megváltás misztériuma kívánja meg azt is, hogy a kiengesztelődés misztériuma -- amelyet Isten az Egyház pásztoraira bízott [32] -- sajátos megvalósulását a bűnbánat szentségében találja meg. E szentségért felelősek a püspökök, akik az Egyházban a Krisztus papságából származó kegyelem sáfárai,[33] mert Krisztus részesíti szolgáit az ő papságában, s ennek következtében a bűnbánati fegyelem kérdésében is illetékesek; de felelősek érte a papok is, akiknek Krisztus lelkületéhez és szeretetéhez kell hasonlóvá válniuk, egész különlegesen a bűnbánat szentségének kiszolgáltatása által.[34]

7. Ezekkel a gondolatokkal ott állunk minden püspöktestvérünk lelkipásztori gondjai mellett és osztozunk ezekben a gondokban. E kérdésben rendkívül nagy jelentősége van annak, hogy a Püspöki Szinodus, amely a megváltás jubileumi évében fog ülésezni, éppen arról fog tárgyalni, hogy mit jelent a kiengesztelődés és a bűnbánat az egyház küldetésében.

A lelkipásztorok velünk együtt különös gondot fordítsanak a bűnbánat szentségének az Egyház üdvöthozó munkájában nélkülözhetetlen szolgálatára. Törekedjenek arra, hogy semmit el ne mulasszanak, ami Krisztus Testének épülésére szolgál.[35] Nemde valamennyien nagyon óhajtjuk, hogy a megváltásra való emlékezés évében kevesbedjék a tévelygő bárányok száma: valamennyien térjenek vissza az Atyához, aki várja őket,[36] és Krisztushoz, aki minden léleknek pásztora és püspöke.[37]

Valójában ugyanis a harmadik évezred közeledtével az Egyház nagyon is érzi, hogy hűségesebbnek kell lennie Isten összes ajándékához, amelyek a Megváltó Krisztustól származnak, s melyek által a Szentlélek gyarapítja és megújítja az Egyházat, hogy méltó legyen isteni Jegyeséhez.[38] Így tehát az Egyház a Szentlélekben bíz és menyasszonyként akar csatlakozni a Szentlélek titokzatos tevékenységéhez, hiszen várja és sürgeti Krisztus eljövételét.[39]

8. A megváltásra való emlékezés esztendejének különleges kegyelme éppen az, hogy újból felfedezhetjük az önmagát ajándékozó Isten szeretetét, és tüzetesebben megismerkedhetünk Krisztus húsvéti misztériumának kifürkészhetetlen gazdagságával. Erre mindenki a saját életének tapasztalati körében kapja a lehetőségeket. A jubileumi esztendő megülése különféle módozatainak úgy kell segíteniük erre a kegyelemre, hogy eleve feltételezik és követelik a bűntől és a világ lelkiületétől való megszabadulást. Attól a világtól való elszakadást, "amely teljesen a Gonoszban van,"[40] továbbá a megszabadulást mindattól, ami eltorlaszolja a megtérés útját, vagy késlelteti a megtérés útján való előrehaladást.

Ennek a kegyelemnek a távlatában áll az a különleges búcsú is, amely csak a jubileumi esztendőben nyerhető el, s amelyet az Egyház, Krisztustól kapott hatalmával mindazok előtt feltár, akik a mondott feltételek birtokában teljesítik a jubileummal kapcsolatos teendőket. Miként elődünk, VI. Pál pápa az 1975-i szentévet meghirdető bullájában mondta: "A búcsúban az Egyház -- élve azzal a hatalmával, amely megilleti őt mint Krisztus szolgáját -- részt ad a hívőknek Krisztus teljességéből a szentek közösségében, azáltal, hogy a lehető legszélesebb körben rendelkezésre bocsátja az üdvösség eszközeit.[41]

Az Egyház tehát, mert alapítójának akaratából a kegyelem osztogatója, lehetővé teszi, hogy a búcsú által az összes hívők elnyerjék Isten irgalmasságának ajándékát. Azonban sürgetve kéri, hogy a lelkekben legyen meg a felkészültség és kellően tisztuljanak meg, mivel a búcsút a bűnbánat erényétől és a bűnbánat szentségétől nem lehet elválasztani. Ezért nagyon kívánjuk, hogy a jubileumi esztendő növelje a hívőkben az istenfélelem ajándékát, amelyet a Szentlélek ajándékozik, aki gyengéd szeretetével egyre inkább ráneveli őket arra, hogy meneküljenek a bűntől; s mind önmagukban, mind másokban tegyék jóvá a bűnöket azáltal, hogy elfogadják a mindennapok fájdalmait és teljesítik a búcsú megszabott feltételeit. Továbbá fel kell ébrednie a lelkekben a bűn iránti érzéknek, amelynek azonban előfeltétele, hogy az Isten iránti érzék eleven legyen! A bűn ugyanis az igazságos és irgalmas Isten megbántása, és e megbántásért vagy a földi életben, vagy a másik világban megfelelő módon engesztelést kell nyújtani. Van-e valaki, aki megfeledkezhet a figyelmeztetésről: "Isten ítéletet tart az ő népe felett. És rettenetes az élő Isten kezébe esni!"[42]

A büntudatot és a bűn következményeinek új felfedezését követnie kell a kegyelmi élet megbecsülésének, amely életnek úgy örvend az Egyház, mint megfeszített és feltámadott Üdvözítője és Megváltója új ajándékának. E jubileum célja tehát kifejezetten ilyen lelkipásztori jellegű, mint már fentebb említettük.

9. Éppen ezért az egyetemes Egyház -- a püspököktől a legkisebb és legegyszerűbb hívóig bezárólag -- érzi a hívást arra, hogy a hu^o század hátralevő éveit az adventnak, az Úr eljövételének megújult és komolyabban átélt lelkületével éljük végig. Mert ennek az adventi lelkületnek ugyanabban az szellemben kell felkészítenie az Egyházat a harmadik évezred eljövételére, mint amilyen lelkülettel Szűz Mária várta Urunk emberi természetünkben történt eljövételét. Miként Mária az Egyház előtt járt hitével és szeretetével, amikor felvirradt a megváltás napja, ugyanúgy előttünk jár ma is, amikor az Egyház ebben a jubileumi esztendőben a megváltás új évezrede felé zarándokol. Az Egyház -- ma éppen úgy, mint története egész folyamán -- a Szűzanyában, "a megváltás egyedülálló gyümölcsét csodálja és magasztalja, és örömmel szemléli Őt mint annak képét, amivé az Egyház is válni szeretne, s amivé -- reméli -- maga is lesz";[43] Máriát ugyanis az Egyház úgy ismeri, tiszteli és hívja segítségül mint az "első megváltott embert", s mint olyan valakit, aki a megváltás művével a legközelebbi kapcsolatban állt. Így tehát az egész Egyháznak arra kell törekednie, hogy Máriával együtt osztatlan szeretettel figyeljen Urára, Jézus Krisztusra. Életével és tanításával tanúskodják arról, hogy Krisztus nélkül semmit sem tehetünk, s hogy nélküle lehetetlen az üdvösség.[44] És miként Mária úgy lett Jézus anyja, hogy beleegyezését adta az Isteni akarathoz teljesen Fia személyének és művének szentelte magát azáltal, hogy szolgálta a megváltás misztériumát;[45] ugyanúgy az Egyháznak ma és mindenkor hirdetnie kell az emberek között, hogy nem akar másról tudni, csak a megfeszített Krisztusról, aki számunkra bölcsesség, igazságosság, megszentelés és megváltás lesz.[46]

A megváltó Krisztus mellett tett tanúságával, Máriával együtt, az Egyház is fel tudja majd lobbantani a reménység lángját az egész emberiség számára.

10. Valamennyien tudjuk, hogy a megváltás egyszer s mindenkorra megtörtént, mindazonáltal minden időben és mindenkit részesíteni kell benne, hogy a világ megszentelése fokozódjék. Azaz: a megtörtént megváltást szüntelenül végbe kell vinni. Ezért félve reméljük, hogy a megváltás emlékezetére meghirdetett jubileumi esztendő által minden Krisztus-hívó csatlakozik szándékunkhoz: azok is, akik igazi, de nem teljes közösségben vannak velünk, nevezetesen azok, akik vallják Isten megtestesült Fiának, a mi Urunknak és Megváltónknak hitét.[47] Mindazok ugyanis, akik választ adtak az isteni kiválasztásra azáltal, hogy engedelmeskedtek Jézus Krisztusnak, akinek vére meghintette őket, hogy részük legyen az ő feltámadásában,[48] azt is hiszik, hogy a *bűn szolgaságából való megváltás az egész Kinyilatkoztatás beteljesedése és vége*, mert ezáltal történt meg az, amit az ember magától sem kigondolni, sem megvalósítani nem volt képes: tudniillik, hogy a halhatatlan Isten Krisztusban feláldoztassék a kereszten az emberért, és a halandó ember Benne feltámadjon. Ugyancsak vallják ők is, hogy a *megváltás az ember legnagyobb felmagasztalása*, s hogy a megváltás azért teszi lehetővé az embernek, hogy meghaljon a bűnnek, hogy az isteni természet részesévé válhasson. Mindezen túl még azt is vallják, hogy minden egyes emberi élet és az egész emberi történelem csak akkor találja meg *teljes értelmét*, ha a legszilárdabb hittel hisszük, hogy Isten úgy szerette a világot, "hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen." [49]

Bárcsak e közös hit feléledő tapasztalata gyorsítaná az időt a jubileumi esztendőben és minél előbb elhozná a percet, amikor az együttlakó testvérek kimondhatatlan örömmel örvendenek

egymásnak, és ugyanabban a nyájban hallanak Krisztus szavát ugyanazon Főpástorral együtt.[50] A testvérek közül már sokan készségesnek mutatkoztak e jubileumi esztendő megünneplésére, azáltal, hogy Jézus Krisztust úgy akarják ünnepelni mint a világ Életét. Mi magunk is óhajtjuk, hogy kezdeményezéseik sikerrel járjanak és kérjük az Urat: áldja meg őket!

11. Nyilvánvaló azonban, hogy a jubileumi esztendő megünneplése elsősorban az Egyház fiainak szól, akik teljesen osztták az Egyház hitét a megváltó Krisztusban, és közösségben vannak az Egyházzal. Miként már kihirdettük, Rómában és az egész világon egyszerre üljük meg a jubileumi esztendőt.[51] Annak érdekében, hogy a jubileumi megemlékezéshez kapcsolódó gyümölcsöket elnyerhessük, néhány szabálytól eltekintve, az alábbiakban csak általános érvényű tanácsokat adunk és a püspökkari konferenciákra, illetve a helyi főpásztorokra bizzuk, hogy ők határozzák meg a részletes lelkipásztori teendőket és szabályokat, figyelembe véve a helyi hagyományokat és kulturális körülményeket, illetve a megváltás ezerkilencszázötven esztendő évfordulójára meghirdetett szentév célkitűzéseit. A Krisztus megváltó halálára és feltámadására való emlékezésnek ugyanis elsősorban arra kell figyelmeztetnie, hogy tartsunk bűnbánatot és térjünk meg, mert az ember részéről ez a feltétele annak, hogy részesedhessék a megváltás kegyelmében, és így a lelki megújulás megvalósulhasson az egyes hívőkben, a családokban, a plébániákon, az egyházmegyékben, a szerzetesi közösségekben és mindenütt, ahol a keresztyén és apostoli életet élik.

Mindenekelőtt két alapvető követelmény fontosságára akarunk emlékeztetni, amelyek minden teljes búcsú elnyerésének feltételei: nevezetesen a személyesen végzett, mindent magába foglaló *szentségi gyónásra*, amelyben az emberi nyomorúság és Isten irgalma találkozik; valamint a méltón végzett *szentáldozásra*.

Ezért a papokat arra buzdítjuk, hogy lelkük egész készségével és erejével törekedjenek arra, hogy bőségesen adjanak alkalmat a híveknek az üdvösség eszközeivel való találkozásra. Hogy gyóntatói feladatuknak minél jobban eleget tehessenek, elrendeljük, hogy azok a papok, akik jubileumi zárandokcsoportot vezetnek vagy egy ilyen csoporthoz csatlakoznak, saját egyházmegyéjükön kívül is élhetnek azzal a gyóntatói joghatósággal, amellyel egyházmegyéjükben bírnak. Ezenkívül az Apostoli Penitentiaria rendkívüli meghatalmazásokat ad a római patriarkális bazilikák gyóntatóinak, valamint bizonyos fokig a többi gyóntatóknak is, akik olyan hívőket gyóntatnak, akik a jubileumi búcsú elnyerése szándékával járulnak a bűnbánat szentségéhez.

Az Egyház anyai érzületének kifejezéseként az alább ismertetendő két változatban tesszük lehetővé a jubileumi búcsú elnyerését. E módok egyúttal azt is kifejezik, hogy aki a búcsút elnyeri, jobban el akar mélyülni az Egyház életében is.

ELSŐ VÁLTOZAT

Áhítatos lélekkel részt vesznek egy olyan közös liturgiában, amelyet az egész egyházmegye, vagy -- a püspök rendelkezése szerint -- valamelyik plébániai közösség számára a jubileumi búcsú elnyerése céljából végeznek. E szertartásban mindig helyet kell adni a szándékunkra való imádságnak. A mi szándékunk pedig elsősorban az, hogy a *megváltást minden nép körében hirdetni lehessen; és: mindenütt nyíljék lehetőség arra, hogy a Megváltó Krisztusban hívő emberek szabadon megvallhassák a hitüket*. Kívánatos az is, hogy az imádsághoz az irgalmasság valamelyik cselekedete is csatlakozzék, amit ki-ki maga hajt végre és ezzel is kifejezi, hogy valóban megtért.

Ez a közösségben végzett liturgikus cselekmény elsősorban a következők egyikét jelenti:

Ünnepi szentmisén való részvétel, amelyet a jubileumi búcsú elnyerése céljából mutatnak be. A püspökök gondoskodjanak arról, hogy egyházmegyéjük híveinek módja legyen ilyen szentmisén való részvételre. Biztosítsák ehhez a szükséges ünnepélyességet és magát a szentmisét gondosan készítsék elő. Ha az általános szabályok lehetővé teszik, ajánlatos a kiengesztelődésről, az egyetértés ápolásáért, a szeretetért, a Szent Keresztről, az Eucharisziáról vagy a Jézus Drága Vérééről szóló mise szövegeit imádkozni, amely szövegek megtalálhatók a Római Misekönyvben. E misékben imádkozható a két kiengesztelődésről szóló kánon egyike is.

Igeliturgián való részvétel, amely a zsolozsma olvasmányos részének, a laudesnek vagy a vesperásnak alkalmazott, vagy kibővített változata lehet. Csak arról gondoskodjanak, hogy az ilyen liturgia megfeleljen a jubileum célkitűzésének.

Bűnbánati liturgián való részvétel, amelyet a jubileumi búcsú elnyerése céljából állítottak össze és végeznek. E bűnbánati liturgiát mindig a résztvevők személyek szentségi gyónásával kell befejezni, miként a bűnbánat szentségének rítusa meghatározza (II. forma).

Keresztség, vagy *más szentség* szentmisében történő kiszolgáltatásán való részvétel (bérmálás, vagy betegek kenete).

Keresztút áhítatos végzése, amely keresztutat a jubileumi búcsú elnyerése céljából állítottak össze.

A megyéspüspökök azt is elrendelhetik, hogy a jubileumi búcsút a megváltás emlékezetére rendezett *népmisszió* kapcsán, vagy külön csoportoknak rendezett *rekollekciós napokon* nyerhessék el a hívők. Természetesen a pápa szándékára végzett imádság egyik változatnál sem maradhat el!

MÁSODIK VÁLTOZAT

Személyesen egyedül, vagy -- és ez a kívánatosabb -- családotul látogatnak meg egy templomot, vagy szent helyet (az alábbi felsorolás szerint), és ott bizonyos időt elmélkedésnek szánva, elimádkozzák a Hiszekegyet és a Miatyánkot, valamint imádkoznak a mi pápai szándékunkra is. A templomokról és az egyéb szent helyekről a következőket határozzuk:

a) Rómában felkeresendő a négy pátriárkális bazilika egyike (a Lateráni Szent János-, a Szent Péter-, a falakon kívüli Szent Pál-, a Maria Maggiore-bazilika), vagy a Santa Croce in Gerusalemme-bazilika, vagy egy a katakombák közül.

A jubileumi szentév érdekében létrehozott bizottság a római egyházmegyével karöltve gondoskodik majd a megfelelő liturgikus alkalmakról, hogy a hívők módot kapjanak a részvételre.

b) A világ többi egyházmegyéiben a hívők úgy nyerhetik el a jubileumi búcsút, hogy felkeresik a püspök által erre a célra kijelölt templomok egyikét. A templomok kijelölésénél -- közöttük természetesen szerepelnie kell a székesegyháznak -- legyenek tekintettel a püspökök a hívek körülményeire és mindenkinek adjanak lehetőséget a zarándoklatra. A zarándoklatnak

ugyanis önmagában is szimbolikus értelme van: kifejezi az úton levést, az igyekvést, a lemondást, s olykor a lélek szentszorongását is, aki a szeretet kötelékét szeretné helyreállítani Istennel, az Atyával, a megváltó Fiúval és a Szentlélekkel, aki a szívekben munkálja az üdvösséget.

Mindazok, akik betegségük miatt nem tudnak elmenni a kijelölt templomok egyikébe sem, a jubileumi búcsút úgy nyerhetik el, hogy felkeresik a plébániatemplomukat. Ha pedig még ebben is akadályoz valakit a betegség, az úgy nyerheti el a búcsút, hogy lélekben csatlakozik a plébániai zarándoklathoz, vagy a családtagokhoz, akik a búcsú elnyeréséért keltek útra. Ezek a betegek ajánlják fel imádságaikat és szenvedéseiket Istennek. Hasonló mód kínálkozik az öregotthonok lakóinak és azoknak, akik börtönben vannak. Ez utóbbiakra különösen is nagy lelkipásztori gondot kell fordítani, hogy rájuk ragyogjon a mindeneket megváltó Krisztus világossága.

A szigorú klauzúrában élő szerzetesek és szerzetesnők saját kolostortemplomukban nyerhetik el a jubileumi búcsút.

A jubileumi esztendő alatt is hatályban marad minden egyéb, búcsúkkal kapcsolatos rendelkezés. Az a szabály is érvényben van, hogy a teljes búcsút napjában csak egyszer lehet elnyerni.[52] És az összes búcsút fel lehet ajánlani engesztelésül a megholtakért.[53]

12. A szent kapu, amelyet a vatikáni bazilikában március 25-én nyitunk meg, legyen a Krisztushoz, az emberek Megváltójához vezető új útnak a jele. Hiszen Krisztus kivétel nélkül mindenkit meghív arra, hogy jobban elmélyedjünk a megváltás misztériuma feletti elmélkedésben, és bőségesebben részesedjünk a megváltás gyümölcseiben,[54] elsősorban a bűnbánat szentségében.

Ugyanezen a napon (vagy az utána következő napok egyikén) világszerte a püspöki székesegyházakban végezzenek liturgikus szertartásokat annak kifejezéséül, hogy az öt világrész minden püspöke -- papságával és híveivel együtt -- az imádságban és bűnbánatban lelki közösségben van Péter utódával.

Püspöktestvéreinket, a papokat, a szerzeteseket és szerzetesnőket és valamennyi Krisztus-hívőt buzdítjuk -- és ezt szívből kívánjuk -, hogy figyelemmel éljék végig ezt a kegyelmi esztendőt és vegyenek benne részt.

Végül könyörögve kérjük a Boldogságos Szűz Máriát, a Megváltó Anyját és az Egyház Anyját: imádkozzék értünk és esdje ki számunkra a kegyelmet, hogy gyümölcsözően töltsük a jubileumi esztendőt, amely egyúttal a II. Vatikáni Zsinat megnyitásának huszadik évfordulója is. Ő mutassa meg "az Egyháznak és az egész emberi nemnek Jézust, aki az Ő áldott méhének gyümölcse és az egész emberség Megváltója".[55] Ezt a jubileumi évet a Szűzanya anyai kezébe és lelkületébe ajánljuk.

Jelen levelünket hatályosnak nyilvánítjuk, és azt akarjuk, hogy az egész Egyházban érvényes legyen.

Kelt Rómában, Szent Péternél, 1983. január 6-án, Vízkereszt ünnepén, pápaságunk ötödik évében.

ÉN, JÁNOS PÁL - A KATOLIKUS EGYHÁZ PÜSPÖKE

Jegyzetek:

- [1] Vö. A Pápa első beszéde megválasztása után. AAS 70 (1978), 949; Redemptor hominis enciklika 2. p. AAS 71 (1979) 259 sk.; Dives in misericordia enciklika 7. p. AAS 72 (1980) 1199—1203.
- Magyarul: Pápai Megnyilatkozások I. 103—114, 9—10; III. 17.
- [2] Vö. Mt 16, 17—19; 28, 18—20.
- [3] Vö. Gal. 4, 4—6.
- [4] Vö. Quod nuper bulla. AAS 25 (1933), 6.
- [5] Zsid 2, 14 sk.
- [6] Római Misekönyv: Húsvét vasárnapjának miséje, felajánló könyörgés.
- [7] Róm 4, 25.
- [8] Vö. Lk 22, 19; 1 Kor 11, 24 sk.
- [9] Vö. Jn 20, 23; 2 Kor 5, 18 sk.
- [10] Lumen gentium 48. p.
- [11] Dives in misericordia enciklika 13. p. AAS 72 (1980), 1219. o. Magyarul: Pápai Megnyilatkozások III. 22.
- [12] Lumen gentium 11. p.
- [13] Gaudium et spes 48. p.
- [14] Vö. Iz 12, 3.
- [15] L'Osservatore Romano, 1982. december 24.
- [16] 2 Kor 5, 14 sk.
- [17] Lumen gentium 14. p.
- [18] Ua. 18. p.
- [19] Mk 1, 15.
- [20] Apostolorum limina bulla. AAS 66 (1974), 292 skk.
- [21] 2 Kor 5, 20.
- [22] Vö. Gal 5, 1.
- [23] Vö. Lumen gentium 11.; Ordo Poenitentiae 2. p.
- [24] Vö. Mk 1, 15; Lk 13, 3-5.
- [25] Vö. Mk 1, 15.
- [26] Vö. Ordo Poenitentiae 46. p.
- [27] Vö. Lumen gentium 11. p.; DS 1532.
- [28] Gal, 2, 20.
- [29] Vö. 1 Kor 1, 2.
- [30] Vö. Gal 6, 10; Kol 1, 24.
- [31] Lumen gentium 50. p.
- [32] Vö. 2 Kor 5, 18.
- [33] Vö. 1 Pét 4, 10.
- [34] Lumen gentium 26. p., Presbyterorum ordinis 13. p.
- [35] Ef 4, 12.
- [36] Vö. Lk 15, 20.
- [37] Vö. 1 Pét 2, 25.
- [38] Lumen gentium 9., 12. pp.
- [39] Vö. Jel 22, 17.
- [40] 1 Ján 5, 19.
- [41] Apostolorum limina bulla II. AAS 66 (1974), 295.
- [42] Zsid 10, 30 sk.
- [43] Sacrosanctum Concilium 103. p.
- [44] Vö. Jn 15, 5; ApCsel 4, 12.

- [45] Vö. Lumen gentium 56.
- [46] 1Kor 1, 30; 2, 2.
- [47] Unitatis redintegratio 12, 2.
- [48] Vö. 1 Pét 1, 1 sk.; Kol 3, 1.
- [49] Jn 3, 16.
- [50] Vö. Zsolt 133, 1; Jn 10, 16.
- [51] L'Osservatore Romano 1982. dec. 24.
- [52] Enchiridion Indulgentiarum, Normae de Indulgentiis. 24, 1. p.
- [53] Ua. 4. p.
- [54] Vö. 1 Tim 2, 4.
- [55] L'Osservatore Romano 1982. dec. 24.